

ՄՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ

« _____ » _____ 2015 թ.

N _____

ք. Ստեփանակերտ

**«ԿԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾԻ ՄԱՍԻՆ**

Հավանություն տալ «Կերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի նախագծին և այն ներկայացնել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Ազգային ժողովի քննարկմանը:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

ԿԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Սույն օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է կերի և կերային հավելումների ներմուծման և արտահանման, արտադրության (ներառյալ՝ առաջնային), արտադրության անվտանգության ապահովման, պահման, պահեստավորման, փոխադրման, օգտագործման, իրացման, մակնշման, փաթեթավորման և գնվազդի հետ կապված հարաբերությունները:

Հոդված 2. Օրենքի կիրառման ոլորտը

1. Սույն օրենքը տարածվում է կերի և կերային հավելումների արտադրության (ներառյալ՝ առաջնային) և շրջանառության փուլերում ծագած հասարակական հարաբերություններին մասնակից բոլոր սուբյեկտներին, այդ թվում՝ կերի շղթայի օպերատորներին և կերի անվտանգության համար պատասխանատու (պաշտոնատար) անձանց վրա:

2. Սույն օրենքը չի տարածվում՝

- 1) րնտանեկան օգտագործման համար նախատեսված կենդանիների կերերի արտադրության, օգտագործման կամ պահման վրա.
- 2) գենետիկորեն ձևափոխված կերերի արտադրման, օգտագործման (ներառյալ՝ վերջինիս իրացումը շուկայում), ներմուծման, արտահանման և տարանցիկ փոխադրման հետ կապված հարաբերություններին վրա.
- 3) այն կենդանիների կերակրման վրա, որոնք նախատեսված չեն սննդամթերքի պատրաստման համար.
- 4) րնտանի կենդանիների համար նախատեսված կերերի մանրածախ վաճառքի վրա.
- 5) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքում տարանցիկ փոխադրվող կերի և կերային հավելումների վրա, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տարանցիկ փոխադրումը կատարվում է բաց տարաներով, որը կարող է վտանգ ներկայացնել կենդանիների և մարդկանց առողջությանը, ինչպես նաև շրջակա միջավայրին:

Հոդված 3. Հիմնական հասկացություններ

1. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են՝

- 1) **ադտտտիչ ներ**՝ կերի փաթադրության մեջ չմտնող քիմիական, կենսաբանական, հանքային կամ օրգանական ծագման ցանկացած նյութ և (կամ) տարր, որը կերի հետ կապված գործառնություններին ընթացքում կամ շրջակա միջավայրի ադտտման հետևանքով հայտնվել է կերի մեջ կամ կերային հավելումներում և կարող է վնաս պատճառել կենդանու կյանքին և առողջությանը.
- 2) **ամբողջական օրակերն ստացանվող կեր**՝ համակցված կեր, որն իր փաթադրությամբ բավարար է օրակերի համար.
- 3) **առաջին շուկայահանում**՝ արտադրությունից հետո կերային հավելումն սկզբնական շուկայահանումը, ներմուծումը կամ կերի շուկայահանումը, որի մեջ հավելումը ներառվել է առանց շուկայահանման.
- 4) **գենետիկորեն ձևափոխված կեր**՝

ա. կ ե ր , ո ր ր ւ տաց վ ե յ է գ ե ն ե տի կ ո ր ե ն ձ և ավիտ խվ ած օ ր գ ա ն ի գ մ ի ց ` օ տար գ ե ն ի ավ ե յ ա գ մ ա ն կ ա մ գ ե ն ե ր ի հ ա մ ա կ ց մ ա ն մ ի ջ ո ց ո վ կ ե ն դ ա ն ի օ ր գ ա ն ի գ մ ե ր ի գ ե ն ե տի կ ա կ ա ն կ առ ու ց վ ած ք ի վ ե ր ավիտ խվ ա ն ար դ յ ու ն ք ու մ ,

բ . կ ե ն դ ա ն ի գ ե ն ե տի կ ո ր ե ն ձ և ավիտ խվ ած օ ր գ ա ն ի գ մ ե ր ի կ ե ն ս ա գ ո ր ծ ու ն ե ու թ յ ա ն ար դ յ ու ն ք ու մ ս տաց վ ած կ ե ր ,

գ . կ ե ր ի ք աղ ադ ր ու թ յ ա ն մ ե ջ գ ե ն ե տի կ ո ր ե ն ձ և ավիտ խվ ած օ ր գ ա ն ի գ մ և (կ ա մ) գ ե ն ե տի կ ո ր ե ն ձ և ավիտ խվ ած օ ր գ ա ն ի գ մ ի կ ե ն ս ա գ ո ր ծ ու ն ե ու թ յ ա ն ար դ յ ու ն ք պ ար ու ն ա կ ո ղ կ ե ր .

5) **դ ե դ ա յ ի ն կ ե ր `** դ ե դ ա յ ի ն հ ի մ ք պ ար ու ն ա կ ո ղ հ ա վ ե լ մ ա ն ` պ ր ե մ ի ք ս ի ն կ ե ր ա յ ի ն մ ն ա գ ո ր դ ն ե ր ի խ առ ն ու ր դ , ո ր ր ն ա խ ա տե ս վ ած է կ ե ն դ ա ն ի ն ե ր ի ք ու ժ մ ա ն , Ֆ ի զ ի ո յ ո գ ի ա կ ա ն խ աթ ա ր վ ած Ֆ ու ն կ ց ի ա ն ե ր ի վ ե ր ա կ ա ն գ ն մ ա ն հ ա մ ար .

6) **դ ի տ ա ն ց ու մ `** կ ե ր ի ա ն վ տ ա ն գ ու թ յ ու ն ն ս ա պ ա հ ո վ ո ղ կ առ ա վ ար մ ա ն հ ա մ ա կ ար գ ի գ ո ր ծ ո ղ ու թ յ ա ն ը ն թ ա ց ք ու մ պ լ ա ն ա վ ո ր վ ած (ծ ր ա գ ր վ ած) մ ի ջ ո ց առ ու մ ն ե ր ի ի ր ա կ ա ն ա գ ու մ ` կ ե ր ի ա ն վ տ ա ն գ ու թ յ ա ն ը ս պ առ ն ա գ ո ղ վ տ ա ն գ ր վ ե ր ա ց ն ե յ ու կ ա մ մ ի ն չ և թ ու յ յ ա տ ր ե յ ի մ ա կ ար դ ա կ ր ն վ ա գ ե ց ն ե յ ու ու ղ դ ու թ յ ա մ ք ձ ե ո ն ար կ վ ո ղ մ ի ջ ո ց ն ե ր ի կ ա մ գ ո ր ծ ո ղ ու թ յ ու ն ն ե ր ի ը ն թ ա ց ք ր ս տ ու գ ե յ ու հ ա մ ար .

7) **ր ն տ ա ն ե կ ա ն օ գ տ ա գ ո ր ծ մ ա ն հ ա մ ար ն ա խ ա տե ս վ ած**
կ ե ն դ ա ն ի ` ը ն տ ա ն ի ք ի կ ար ի ք ն ե ր ի ք ա վ ար ար մ ա ն ն պ ա տ ա կ ո վ պ ա հ վ ո ղ կ ե ն դ ա ն ի , ո ր ի ար տ ա դ ր ա ն ք ր չ ի շ ու կ ա յ ա հ ա ն վ ու մ .

8) **ր ն տ ա ն ի կ ե ն դ ա ն ի ն ե ր `** կ ե ն դ ա ն ի ն ե ր , ո ր ո ն ք պ ա տ կ ա ն ու մ ե ն կ ե ր ա կ ր վ ո ղ , ք ու ծ վ ո ղ կ ա մ պ ա հ վ ո ղ , ս ա կ ա յ ն , ո ր պ ե ս կ ա ն ո ն , ս ն ն դ ա մ թ ե ր ք ի ս տ ա ց մ ա ն հ ա մ ար չ ն ա խ ա տե ս վ ած կ ե ն դ ա ն ի ն ե ր ի տե ս ա կ ն ե ր ի ն .

9) **յ ի ա գ ո ր մ ար մ ի ն `** կ ե ր ի ա ն վ տ ա ն գ ու թ յ ա ն ս ա պ ա հ ո վ մ ա ն ք ն ա գ ա վ առ ու մ ք աղ աք ա կ ա ն ու թ յ ու ն մ շ ա կ ո ղ , վ ե ր ա հ ս կ ո ղ ու թ յ ու ն ի ր ա կ ա ն ա գ ն ո ղ և (կ ա մ) ծ առ ա յ ու թ յ ու ն ն ե ր մ ա տ ու ց ո ղ ` Լ ե ո ն ա յ ի ն Ղ ար ա ք աղ ի Հ ա ն ր ա պ ե տ ու թ յ ա ն կ առ ա վ ար ու թ յ ա ն յ ի ա գ ո ր ած պ ե տ ա կ ա ն մ ար մ ի ն .

10) **յ ր ա ց ու ց ի չ կ ե ր `** հ ա մ ա կ ց վ ած կ ե ր , ո ր ու մ առ կ ա է ո ր ո շ ա կ ի ն յ ու թ ե ր ի ք ար ձ ր պ ար ու ն ա կ ու թ յ ու ն և ի ր ք աղ ադ ր ու թ յ ա մ ք ք ա վ ար ար է օ ր ա կ ե ր ի հ ա մ ար , ե թ ե օ գ տ ա գ ո ր ծ վ ու մ է մ ե կ ա յ յ կ ե ր ի հ ե տ հ ա մ ա կ ց ու թ յ ա մ ք .

11) **խ մ ք աք ա ն ա կ `** ն ու յ ն ն շ ա ն ա կ ու թ յ ա ն , մ ի ն ն ու յ ն ար տ ա դ ր ո ղ ի կ ա մ ն ե ր մ ու ծ ո ղ ի կ ո ղ մ ի ց գ ո ր ծ ո ղ ու թ յ ա ն ն ու յ ն ս կ զ ք ու ն ք ո վ ար տ ա դ ր վ ած , ն ու յ ն ք աղ ադ ր ու թ յ ա մ ք և ա ն վ տ ա ն գ ու թ յ ու ն ր ք ն ու թ ա գ ր ո ղ Լ ե ո ն ա յ ի ն Ղ ար ա ք աղ ի Հ ա ն ր ա պ ե տ ու թ յ ա ն օ ր ե ն ս դ ր ու թ յ ա մ ք ս ա հ մ ա ն վ ած պ ա հ ա ն ջ ն ե ր ի ն հ ա մ ա պ ա տ ա ս խ ա ն ո ղ կ ե ր ի ո ր ո շ ա կ ի ք ա ն ա կ , ո ր ն ու ղ ե կ ց վ ու մ է ա պ ր ա ն ք ա տ ո ղ ե կ ի ց մ ե կ վ ի ա ս տ աթ ղ թ ո վ .

12) **կ աթ ի վ իտ խ ա ր ի ն ի չ `** հ ա մ ա կ ց վ ած կ ե ր , ո ր ն օ գ տ ա գ ո ր ծ վ ու մ է մ ա տ դ ա շ կ ե ն դ ա ն ի ն ե ր ի կ ե ր ա կ ր մ ա ն հ ա մ ար .

13) **կ ե ն դ ա ն ի ն ե ր ի կ ե ր ա կ ր ու մ `** կ ե ր ի ն ե ր մ ու ծ ու մ ր կ ե ն դ ա ն ու աղ ե ս տ ա մ ո ք ս ա յ ի ն տ ր ա կ տ ք ե ր ա ն ի ց ` կ ե ն դ ա ն ու ս ն ու ց մ ա ն կ ար ի ք ն ե ր ք ա վ ար ար ե յ ու և (կ ա մ) առ ո ղ ջ յ ի ն ե յ ու չ ա խ ո ր ո շ ի չ ն ե ր ի ն հ ա մ ա պ ա տ ա ս խ ա ն ո ղ ` կ ե ն դ ա ն ի ն ե ր ի ար տ ա դ ր ո ղ ու ն ա կ ու թ յ ու ն ր պ ա հ պ ա ն ե լ ու հ ա մ ար .

14) **կ ե ր կ ա մ կ ե ր ա մ ի ջ ո ց `** կ ե ն դ ա ն ի ն ե ր ի կ ե ր ա կ ր մ ա ն հ ա մ ար ն ա խ ա տե ս վ ած ն յ ու թ ե ր , ա պ ր ա ն ք ն ե ր կ ա մ հ ա վ ե յ ա ն յ ու թ ե ր ` վ ե ր ա մ շ ա կ վ ած , մ ա ս ն ա կ ի վ ե ր ա մ շ ա կ վ ած կ ա մ չ վ ե ր ա մ շ ա կ վ ած վ ի ճ ա կ ու մ .

15) **կ ե ր ա յ ի ն հ ա վ ե լ ու մ ն ե ր `** ս ո վ ո ր ար ար ո ր պ ե ս կ ե ր չ օ գ տ ա գ ո ր ծ վ ո ղ և կ ե ր ի ք աղ ադ ր ա մ ա ս չ հ ա մ ար վ ո ղ ն յ ու թ ե ր ` ա ն կ ա խ կ ե ր ի ս ն ն դ ա յ ի ն ար ժ ե ք ի ց , ո ր ո ն ք տ ե խ ն ո յ ո գ ի ա կ ա ն մ շ ա կ մ ա ն կ ա մ վ ե ր ա մ շ ա կ մ ա ն ժ ա մ ա ն ա կ ն պ ա տ ա կ ա յ ի ն ա վ ե լ ա ց վ ու մ ե ն կ ե ր ի ն ` ց ա ն կ ա լ ի հ ա տ կ ա ն ի շ ն ե ր

ստանալ նաև համար, այդ թվում՝ կենսաբանական ակտիվ հավելյալումներ՝ վիտամիններ, հակաբիոտիկներ, ֆերմենտներ, հորմոններ, ամինաթթուներ, կտրուցածիներ, օրգանական և սինթետիկ այլ միացություններ:

16) **կերպային նյութեր**՝ բուսական կամ կենդանական ծագման, ինչպես նաև արհեստական (կենսաբանական, մանրէաբանական, քիմիական) նյութեր, որոնք օգտագործվում են որպես անասնակեր:

17) **կերքի անվտանգություն**՝ կերքի այնպիսի վիճակ, որը վկայում է անթույլատրելի ռիսկի բացակայություն մասին, որը կունենա վնասակար ազդեցություն կենդանու առողջության և կյանքի վրա:

18) **կերքի սառչնային արտադրություն**՝ գյուղատնտեսական ապրանքների արտադրություն, ներառյալ՝ աճեցումը, բերքահավաքը, կտրումը, որոնք, բացի թեթև ֆիզիկական մշակումից, չեն ենթարկվում հետագա գործընթացների:

19) **կերքի հետ շփման նյութեր**՝ կեր չհամարվող ցանկացած նյութ, որն օգտագործվում է կերքի արտադրության, պահման, փոխադրման, իրացման, փաթեթավորման, մակնշման ժամանակ և անմիջական շփման մեջ է մտնում կերքի հետ:

20) **կերքի հիգիենա**՝ կերքի անվտանգության և պիտանիության ապահովման, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման համար անհրաժեշտ բոլոր պայմանները և միջոցառումները:

21) **կերքի շղթա**՝ կերքի և դրա բաղադրիչների արտադրության, մշակման, վերամշակման, բաշխման, պահման, պահպանման, փոխադրման, ներմուծման, արտահանման և իրացման փուլերը՝ նախնական արտադրությունից մինչև սպառում:

22) **կերքի շղթայի օպերատոր**՝ կերքի շղթայի բոլոր փուլերում գործառնությունները իրականացնող ցանկացած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, որը պատասխանատու է իր հսկողությունները գտնվող կերքերի պատրաստման և շրջանառության փուլերում կերքի անվտանգության բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջներին պահպանման և կատարման համար:

23) **կերքի պահման ժամկետ**՝ ժամանակահատված, որի ընթացքում կերը պահպանում է իր հատկությունները՝ նորմատիվ փաստաթղթերով սահմանված պահման պայմաններին պահպանման դեպքում: պահման ժամկետի ընթացքում, որ այնպիսի անհիշատակ օգտագործման համար:

24) **կերքի պիտանիության ժամկետ**՝ ժամանակահատված, որի ընթացքում կերը համարվում է անվտանգ և պիտանի էրստն պատակային նշանակություն օգտագործման համար:

25) **կոկցիդիոստատներ և հիստամոնոստատներ**՝ նախակենդանիներին սպանելու կամ դրանց աճը խոչընդոտելու համար նախատեսված նյութեր:

26) **կրոնի միջավայր**՝ նյութ, որն օգտագործվում է կերային հավելյալումներում, նոսրացնելու, տարածելու կամ այլ կերպ այն ֆիզիկապես ձևափոխելու համար:

27) **հակաբիոտիկ**՝ միկրոօրգանիզմի կողմից արտադրված կամ դրանից ածանցված հակամիկրոբիայներ, որոնք քայքայում կամ խոչընդոտում են այլ միկրոօրգանիզմների աճը:

28) **հակամիկրոբիայներ**՝ սինթետիկ կամ բնական ճանապարհով արտադրված նյութեր, որոնք օգտագործվում են միկրոօրգանիզմների, ներառյալ՝ մանրէների, վիրուսների կամ սնկերի դեմ պայքարելու նպատակով:

29) **համակցված կեր**՝ առավելագույն երկու կերային հավելյալումներ պարունակող կամ չպարունակող կերային նյութերի խառնուրդ, որը

հանդիսանում է կենդանիներին բերանային եղանակով կերակրման համար ամբողջակամ օրակերն ապահովող կամ յրացուցիչ կեր.

30) **հանքային կեր՝** յրացուցիչ կեր, որը պարունակում է առնվազն 40 սոկոնու հում մոխիր.

31) **հատուկ սնուցման նպատակներին համար նախատեսված կեր՝** կեր, որն իր բաղադրություն կամ սննդային հատուկ հատկություններով տարբերվում է սովորական սպառման համար նախատեսված կերից.

32) **հետագծելի իռլոյն**՝ կերի շրջայի բոլոր փուլերում կերի և կերային հավելումների նախնական արտադրության արդյունքի շարժին հետևելու հնարավորություն.

33) **մակնշուր**՝ կերին առնչվող տեղեկատվության, բառի, տարրի, ապրանքային նշանի, անվանման, խորհրդանիշի գետեղումը կերի հետ շփվող նյութի, պիտակի կամ ուղեկցող փաստաթղթի վրա.

34) **միկրոօրգանիզմ**՝ գաղութաբույսերի միկրոօրգանիզմներ.

35) **մնացորդի առավելագույն քանակ՝** կենդանական կերի մեջ հավելման օգտագործման արդյունքում ստացված մնացորդի առավելագույն խտությունը.

36) **մոթատու կենդանիներ՝** սննդամթերքի ստացման համար չնախատեսված կենդանիներ, որոնք կերակրվում, բուծվում կամ պահվում են մոթոն արտադրության նպատակով.

37) **շուկա հանել (շուկայահանել կամ շուկաբաց թողնել)**՝ կերերի իրացնելը կամ այլ ձևով փոխանցելը.

38) **պիտակ՝** ցանկացած պիտակ, ապրանքային նշան, պատկեր կամ այլ նկարագրողական նյութ, որը ձեռքով գրված, տպագիր, նախշակադրված, նկարված, նշված, փորագրված, դրոշմված կամ կպցված է կերի փաթեթավորմանը կամ տարային.

39) **սրեմիքսներ՝** կերային հավելումների խառնուրդներ կամ որպես կրիչներ օգտագործվող կերային նյութերով կամ ջրով մեկ կամ ավելի կերային հավելումների խառնուրդներ, որոնք նախատեսված չեն կենդանիներին անմիջականորեն սնելու համար.

40) **ռիսկ՝** վտանգի առաջացման հավանականություն և դրա հավանական ազդեցության հնարավոր հետևանքները կենդանու առողջության վրա.

41) **ռիսկի գնահատում՝** գիտականորեն հիմնավորված գործընթաց, որը կազմված է վտանգի աղբյուրի նույնականացման, վտանգի աղբյուրի բնութագրման, վտանգին ենթակա յինելու կամ վտանգի հանդեպ անպաշտպանվածության աստիճանի գնահատման և ռիսկի բնութագրման փուլերից.

42) **ռիսկի կառավարում՝** ռիսկի գնահատումից տարբերվող գործընթաց, որով շահագրգիռ կողմերի հետ խորհրդակցություններին անցկացման միջոցով քննության են առնվում ռիսկի կառավարման նույն դրվածքադրականության հնարավոր միջոցները, դիտարկվում են ռիսկի գնահատման արդյունքները և այլ հիմնավոր գործունեություններ և անհրաժեշտության դեպքում բնորոշում և կիրառվում են ռիսկի կանխման, վերացման կամ նվազեցման նույն դրվածք համապատասխան գործողություններ, այդ թվում՝ վերահսկողություն միջոցառումներ.

43) **ռիսկի մասին տեղեկատվության փոխանակում՝** ռիսկի վերլուծության գործընթացում ռիսկը գնահատողներին, ռիսկը կառավարողներին, սպառողներին, կերի շրջայի փուլերում գործառնություններ իրականացնող ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, գիտական (ակադեմիական) շրջանակներին երկայնացուցիչներին և շահագրգիռ այլ կողմերի միջև վտանգի, ռիսկի, ռիսկին առնչվող գործունեություն և ռիսկի վերաբերյալ բնկայումներին մասին տեղեկություններին և կարծիքներին փոխանակում, ներառյալ՝ ռիսկի

զնահատման արդյունքներին և ռիսկի կառավարման առնչությամբ
ընդունված որոշումներին վերաբերյալ բացատրությունները.

44) **ռիսկի վերլուծություն**՝ ռիսկի զնահատման, ռիսկի
կառավարման և ռիսկի մասին տեղեկատվության փոխանակման երեք
առանձին փոխկապակցված փուլերից կազմված գործընթաց.

45) **սննդամթերքի ստացման համար նախատեսված
կենդանի**՝ ցանկացած կենդանի, որին կերակրում, բուծում կամ
պահում են մարդու կողմից սպառման համար նախատեսված
սննդամթերքի արտադրությունում օգտագործելու նպատակով.

46) **սննդամթերքի ստացման համար չնախատեսված
կենդանիներ**՝ կենդանի, որին կերակրում, բուծում կամ պահում են, և
որը չի օգտագործվում մարդու կողմից սպառման նպատակով, ինչպիսիք
են մորթատու կենդանիները, բնտանի կենդանիները և
յարարատորիաներում, գազանանոցներում կամ կրկեսներում պահվող
կենդանիները.

47) **սնուցման հատուկ նպատակ**՝ կենդանիների հատուկ սնուցման
կարիքներին բավարարում, որոնք ունեն խախտված մարսողական և
նյութափոխանակման համակարգ.

48) **վերամշակման օժանդակ միջոցներ**՝ որպես անասնակեր
չօգտագործվող, մշակման կամ վերամշակման ընթացքում
տեխնոլոգիական նպատակ իրականացնելու համար անասնակերերի կամ
կերային նյութերի վերամշակման մեջ օգտագործվող նյութեր.

49) **վտանգ**՝ կերի մեջ առկա կենսաբանական, քիմիական կամ
ֆիզիկական նյութ և (կամ) կերի վիճակ, որը կարող է բացասաբար
անդրադարձնել կենդանու առողջության վրա.

50) **վտանգավոր կեր**՝ կեր, կերի հետ շփվող նյութեր և կերային
հավելումներ, որոնք՝

ա. չեն համապատասխանում կերի անվտանգությանը սահմանող
նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին, զգայորոշման
(օրգանոլեպտիկ) ցուցանիշներով վտանգավոր ինելում կասկած են
հարուցում,

բ. չեն համապատասխանում մակնշմամբ ներկայացված
տեղեկատվությանը, և որոնց վերաբերյալ կան կեղծված ինելում
հիմնավոր, ակնառու կասկածներ.

51) **տեխնոլոգիական գործընթացներ**՝ կեր արտադրելու համար
անհրաժեշտ գործողություններ, որոնց միջոցով կերային նյութերը
ենթարկվում են որոշակի տեխնոլոգիական մշակման.

52) **օրվա համար նախատեսված կեր**՝ կերի 12 տոկոս խոնավության
պարունակության հիման վրա հաշվարկված միջին հաշվով բնդհանուր
քանակը, որը կազմվում է՝ ելնելով կենդանու տեսակից և
սեռահասակային կազմից:

Հոդված 4. Կերի մասին օրենսդրությունը

1. Կերի անվտանգության բնագավառում ծագած
հարաբերությունները կարգավորվում են սույն օրենքով և այլ
իրավական ակտերով:
2. Եթե Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության միջազգային
պայմանագրերով սահմանված են այլ նորմեր, քան սույն օրենքով, սպաս
կիրառվում են միջազգային պայմանագրերի նորմերը:

**Հոդված 5. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության
լիազորությունները**

1. Լեռնայի ն Ղարաբաղի Հանրապետությունում կերի անվտանգությունն ապահովման բնագավառում Լեռնայի ն Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը յի ազդարարությունն են՝

- 1) կերարտադրությունն և կերօգտագործման, ինչպես նաև կերի րացման բնագավառում միջազգային համագործակցությունն իրականացումը .
- 2) կերարտադրությունն նպատակով օգտագործվող օրգանական, անօրգանական, թունավոր, անցանկալի նյութերի ցանկի հաստատումը .
- 3) կերի փորձաքննությունն և նմուշառման կարգի սահմանումը .
- 4) կերի արտադրությունն տեխնոլոգիական հրահանգին և բաղադրակներին ներկայացվող պահանջներին հաստատումը .
- 5) Լեռնայի ն Ղարաբաղի Հանրապետությունում կերարտադրությունն նպատակով օգտագործվող հատուկ նշանակությունն նյութերի և կերային հավելումներին կիրառությունն արգելված համարվող նյութերի ցանկի հաստատումը .
- 6) կերի անվտանգությունն նորմատիվներին հաստատումը .
- 7) վտանգի վերլուծությունն և հսկման կրիտիկական կետերի (այսուհետ՝ ՎՎՀԿԿ) համակարգերին ներդրման ժամանակացույցի (րսարտադրությունն ու նորոններին) սահմանումը .
- 8) վտանգավոր կերի օգտահանման ու ոչնչացման կարգի սահմանումը .
- 9) կերերի փոխադրմանը և պահպանմանը ներկայացվող պահանջներին սահմանումը .
- 10) կերի շոթայի օպերատորի գործունեությունն եզրակացությունն ստանալու կարգի սահմանումը .
- 11) կերի և կերային հավելումներին ներմուծման, արտահանման և տարանցիկ փոխադրմանը նթացակարգի սահմանումը .
- 12) Լեռնայի ն Ղարաբաղի Հանրապետությունում կերի անվտանգությունն միջազգային չափանիշներին ներդրումն ապահովումը .
- 13) սույն օրենքից բխող այլ իրավական ակտերի ընդունումը .
- 14) սույն օրենքով և այլ օրենքներով սահմանված այլ յի ազդարարություններին իրականացումը :

Հոդված 6. Լի ազոր մարմնի յի ազորությունն եները

1. Լի ազոր մարմինը՝

- 1) իրականացնում է կերի և կերային հավելումներին արտադրությունն և շրջանառությունն փուլերում պետական վերահսկողությունն՝ օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով .
- 2) իրականացնում է կերի (այդ թվում՝ գենետիկորեն ձևափոխված կերի) և կերային հավելումներին ներմուծման, արտահանման, տարանցիկ փոխադրման և իրացման գործընթացներին նկատմամբ պետական վերահսկողությունն .
- 3) իրականացնում է կերի և կերային հավելումներին արտադրությունն և շրջանառությունն փուլերում ընդգրկված կերի շոթայի օպերատորներին կողմից կատարվող գործողություններին գրանցում և սովյալներին բազայի վարում .
- 4) տալիս է կերային հավելումներին, պրեմիքսներին, համակցված կերի արտադրությունն և շրջանառությունն փուլում ընդգրկված կերի շոթայի օպերատորներին գործունեությունն եզրակացությունն .
- 5) իրականացնում է Լեռնայի ն Ղարաբաղի Հանրապետության Մահմանադրությունը և օրենքներով սահմանված այլ յի ազդարարություններ (գործողություններ) :

Հոդված 7. Կերի անվտանգությունը

1. Կերի արտադրությունը, տեխնոլոգիական գործելիքային արգր (ռեժիմը) և տեխնոլոգիական գործընթացը պետք է իրականացվեն արտադրողի հաստատած տեխնոլոգիական հրահանգի և բաղադրագրի առկայությունը և դրանց համապատասխանում:

2. Արգելվում է վտանգավոր կերեր շրջանառության մեջ դնելը կամ սննդամթերք ստանալու համար նախատեսված կենդանիներին դրանցով կերակրելը:

3. Կերերը համարվում են վտանգավոր, եթե փորձաքննության արդյունքում պարզվել է, որ՝

- 1) կարող են վնաս պատճառել կենդանու առողջությանը.
- 2) դրանց օգտագործման արդյունքում կենդանուց ստացված սննդամթերքը կարող է վնասակար ազդեցություն ունենալ մարդու կյանքի և առողջության վրա:

4. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրության սահմանված դեպքերում և կարգով վտանգավոր կերը ենթակա է փորձաքննության, հետևանքի, օգտահանման կամ ոչնչացման:

5. Կերերի և կերային հավելումների արտադրությանը, ինչպես նաև կերերի, կերային հավելումների օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը:

6. Կերի անվտանգությունն ապահովելու նպատակով կերեր և կերային հավելումներ արտադրողներին կողմից ներդրվում են ՎՎՀ ԿԿ համակարգի սկզբունքների վրահիմնված համակարգեր:

7. ՎՎՀ ԿԿ համակարգերի ներդրման աշխատանքներին աջակցում է յի ազոր մարմինը կամ, ըստ արտադրության ոլորտների, մեթոդական ձեռնարկների թողարկում իրականացնելու և ուսուցում կազմակերպելու յի ազորություններում ներդրող այլ մարմիններ:

8. ՎՎՀ ԿԿ համակարգի ներդրման և կիրարկման նպատակով կերի շրջային օպերատորն ապահովում է աշխատակիցների ուսուցումը և վերապատրաստումը:

Հոդված 8. ՎՎՀ ԿԿ համակարգը

1. ՎՎՀ ԿԿ համակարգը հիմնված է հետևյալ սկզբունքների և քայլերի վրա՝

- 1) վտանգի վերլուծություն՝ հատկորոշվում է հավանական վտանգի աղբյուրը և գնահատվում դրա առկայությունը հավանականությունը, սահմանվում են վերահսկման միջոցները.
- 2) հսկման կրիտիկական կետերի հատկորոշում՝ որոշվում են այն կետերը, ընթացակարգերը կամ արտադրության փուլերը, որոնք ենթակա են վերահսկման՝ վտանգը կանխելու, վերացնելու կամ մինչև րնդունելի մակարդակը նվազեցնելու նպատակով.
- 3) յուրաքանչյուր կրիտիկական կետի համար կրիտիկական սահմանի հատկորոշում՝ հսկման յուրաքանչյուր կրիտիկական կետի համար որոշվում է կրիտիկական սահմանը, որի չափանիշներով հնարավոր է տարանջատել վտանգի աղբյուրի ընդունելի և անընդունելի մակարդակները, կամ որի պահպանումը երաշխավորում է, որ կրիտիկական կետը վերահսկվում է.
- 4) յուրաքանչյուր կրիտիկական կետի համար դիտանցման ընթացակարգերի սահմանում.

5) ուղղիչ գործողություններին ծրագրի սահմանում այն դեպքերի համար, երբ դիտանցմամբ հայտնաբերվում է, որ տվյալ կրիտիկական կետը դուրս է եկել հսկողությունից (կրիտիկական կետի չափանիշներով վտանգն անցել է ընդունելի մակարդակը)։

6) այլ անավորված պարբերականությունները հրականացվող ուսումնասիրությունների ընթացակարգի սահմանում՝ հիմնավորվում է ՎՎՀԿԿ համակարգի գործողությունն արդյունավետությունը (գնահատումը), սահմանվում են հսկման նպատակը, եղանակը, հաճախականությունը, ընթացակարգը, փորձաքննությունը և գնահատման այլ գործողություններ, ինչպես նաև դրանց կատարման պատասխանատուները։

7) ՎՎՀԿԿ համակարգի քայլերի և ընթացակարգերի փաստաթղթավորման և գրանցումներին համակարգի ստեղծումը։

2. ՎՎՀԿԿ համակարգը կիրառվում է կերի արտադրություն, վերամշակման և բաշխման փուլերում նախնական արտադրություն գործառնություններինց հետո։

3. Արտադրական գործընթացի որևէ փուլում փոփոխություն կատարելու դեպքում կերի շղթայի օպերատորը վերանայում է ՎՎՀԿԿ այլ անրևանհրաժեշտություն դեպքում կատարում ուղղումներ։

Հոդված 9. Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետությունում իրացվող կերի անվտանգությունը, մակնշմանը և փաթեթավորմանը ներկայացվող պահանջները

1. Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետությունում իրացվող կերը և կերային հավելումները պետք է բավարարեն կերի անվտանգության բնագավառը կարգավորող օրենսդրությունները սահմանված պահանջները։

2. Արգելվում է կերի, կերային հավելումների իրացումը, եթե՝

1) չեն համապատասխանում անվտանգության ապահովման ոլորտին ներմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին։

2) առկա են հստակ արտահայտված փչացման նշաններ։

3) չունեն անվտանգությունը հավաստող փաստաթուղթ։

4) չունեն սահմանված պահման ժամկետ, կամ պիտանիություն ժամկետն անցել է, բացառություններ այն կերերի և կերային հավելումների, որոնք չունեն պահման ժամկետ կամ պիտանիություն ժամկետ։

5) չունեն մակնշում։

3. Արգելվում է վնասված փաթեթավորումով և մակնշումով կերի և կերային հավելումների իրացումը։

4. Արգելվում է պիտանիություն ժամկետը լրացած կերի իրացումը, վերամշակումը կամ վերափաթեթավորումը։

5. Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետությունում արտադրված, վերամշակված և փաթեթավորված կերը և կերային հավելումները մակնշվում են հայերենով։

6. Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետությունում իրացվող կերի, կերի հետ շփվող նյութերի և կերային հավելումների մակնշումը հայերենով պետք է ներառի հետևյալ տեղեկությունները՝

1) անվանումը, գտաքաշը կամ ծավալը։

2) կերի հիմնական բաղադրիչների ցանկը։

3) կերի մեջ օգտագործված կենսաբանական ակտիվ նյութերի, կերային հավելումների և անասնաբուժական դեղամիջոցների ցանկը (եթե այդպիսիք կան)։

4) կենդանիներին տեսակը և սեռահասակային խումբը, որոնց համար նախատեսված է կերը կամ կերային հավելումը։

5) արտադրություն տարեթիվը, ամիսը, օրը, պահման պայմանները, առանձնակից ու ցուցումներ պահման մասին (եթե այդպիսիք կան) և պիտանիություն ժամկետը:

6) կերի, կերի հետ շփվող նյութի և կերային հավելման օգտագործման վերաբերյալ ցուցումներ, եթե առանց դրանց այն չի կարող րստ նշանակություն օգտագործվել, առանձնակի հանձնարարականներ դրանց օգտագործման մասին (եթե այդպիսիք կան), տեղեկատվություն դրանց օգտագործման հակացուցումների վերաբերյալ (եթե այդպիսիք կան):

7) կերի, կերի հետ շփվող նյութի և կերային հավելման ծագման երկիրը, տվյալներ արտադրողի մասին (գտնվելու վայրը և ֆիրմային անվանումը):

8) «գենետիկորեն ձևափոխված կեր կամ կերային հավելում» մակնշումը, եթե կերի կամ կերային հավելման բաղադրության մեջ դրա պարունակությունը 0,9 տոկոսից քարձր է:

7. Արգելվում է շուկայահանված կերի և կերային հավելումների պիտակի վրա գետեղված տեղեկությունների փոփոխությունը:

8. Կերի և կերային հավելումների փաթեթավորման, սպառողական տարայի, պիտակի, յրացուցիչ պիտակի կամ ներդրակի վրա գետեղված տեղեկությունները պետք է լինեն ընթերցելի, ամբողջական ու հավաստի:

9. Կերի և կերային հավելումների փաթեթավորումը պետք է ապահովի դրանց անվտանգությունն արտադրության և շրջանառության բոլոր փուլերում՝ համաձայն տեխնոլոգիական հրահանգի:

Հոդված 10. Վտանգավոր կերի՝ շուկայից հեռանշումը, օգտահանումը և ոչնչացումը

1. Վտանգավոր կերը կերի շոթայի օպերատորի կողմից ենթակա է առանձին հաշվառման ու պահման, շուկայից հեռանշումն և փորձաքննություն:

2. Վտանգավոր կեր տնօրինողը պարտավոր է անհապաղ սկսել հեռանշումն գործընթաց՝ ձեռնարկելով հետևյալ քայլերը՝

1) տվյալ խմբաքանակի կերը և կերային հավելումները ենթարկել առանձին հաշվառման ու պահման:

2) այդ մասին տեղեկացնել տվյալ կերի և կերային հավելումների մատակարարին, ձեռքբերողին և լիազորմարմին:

3. Լիազորմարմինն ապահովում է հայտնաբերված վտանգավոր կերի հավելումների ամբողջ խմբաքանակի՝ շուկայից հեռանշումն գործընթացի նկատմամբ վերահսկողությունը, դրա շրջանառության հետ կապված ռիսկի տեսակի, ծավալի և ստիճանի վերլուծությունը, ինչպես նաև այդ մասին, ըստ անհրաժեշտության, զանգվածային յրատվությունն միջոցներով իրագրելու մեթոդներն անշուշտ:

4. Եթե վտանգավոր կերն իրացվել է սպառողին, ապա վաճառողը պարտավոր է հետվերցնել այդ կերը և «Սպառողների իրավունքները պաշտպանություն մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով բավարարել սպառողների պահանջները:

5. Եթե օրենքով սահմանված կարգով հավատարմագրված փորձարկման յարաբարության կատարած փորձաքննությունն արդյունքում պարզվել է, որ կերը կամ կերային հավելումները վտանգավոր են, վտանգավոր խմբաքանակի կերը և վտանգավոր կերային հավելումները ենթակա են օգտահանման կամ ոչնչացման:

6. Վտանգավոր կերի հեռանշումը, փորձաքննությունը, փոխադրումը, պահումը, օգտահանումը կամ ոչնչացումը կատարվում են

տվյալ կերքը և կերային հավելումները տնօրինողի միջոցների հաշվին:

Հոդված 11. Կերի փոխադրմանը և պահպանմանը ներկայացվող պահանջները

Կերերը և կերային հավելումները պահվում կամ տեղափոխվում են նրանց անվտանգությունը հավաստող պահանջների պահպանմամբ:

Հոդված 12. Հետազոտելիությունը

1. Կերի և կերային հավելումների հետազոտելիությունը սահմանվում է և կիրառվում կերի շրջայի բոլոր փուլերում:
2. Կերի շրջայի օպերատորները մշակում և ներդնում են համակարգեր և ընթացակարգեր, որոնք թույլ կտան նույնականացի իրենց արտադրանք մատակարարող և իրենց կողմից արտադրանք ստացող իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց:
3. Կերի և կերային հավելումների հետազոտելիության ընթացակարգերով իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց և (կամ) արտադրանքի շարժի վերաբերյալ ստացված տեղեկատվությունը կերի շրջայի օպերատորները մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում տրամադրում են յի ազոր մարմնին՝ վերջինիս պահանջի դեպքում:

Հոդված 13. Կերի և կերային հավելումների գովազդին ներկայացվող պահանջները

1. Արգելվում է գովազդել այն կերքը և կերային հավելումները, որոնք չունեն դրա՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված անվտանգությունը հիմնավորող փաստաթղթեր:
2. Արգելվում է կերի բուժիչ հատկությունների, ինչպես նաև հատուկ սնուցման նպատակի համար նախատեսված կերի գովազդը՝ առանց լիազորմարմնի հետ համաձայնեցման: Համաձայնեցման կարգը և ժամկետները սահմանում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը:
3. Արգելվում է կերի և կերային հավելումների ապրանքային նշանների կամ ֆիրմային անվանումների գովազդը, եթե այդ ապրանքային նշաններով կամ ֆիրմային անվանումներով թողարկվում են սննդամթերքի այնպիսի տեսակներ, որոնց նկատմամբ «Գովազդի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով նախատեսվել են որոշակի սահմանափակումներ:

Հոդված 14. Կերի անվտանգության ռիսկերի միջոցով պետական մարմնին ներկայացվող պահանջները

1. Կերի և կերային հավելումների արտադրության շրջանառության փուլերում նրանց անվտանգությանն առնչվող գործառնություններ իրականացնող պետական մարմնին ներքին իրենց լիազորությունների շրջանակներում կատարած ուսումնասիրությունների, վերլուծությունների, բացահայտած խախտումների ու թերությունների, հայտնաբերված վտանգավոր կերի և կերային հավելումների մասին տեղեկատվությունը փոխանցում են միմյանց:
2. Կերի և կերային հավելումների արտադրության և շրջանառության փուլերում նրանց անվտանգությանն առնչվող գործառնություններ իրականացնող պետական մարմնին ներքին կերային

թունավորումներին և համաճարակներին բռնկման դեպքում համատեղ մշակում և իրականացնում են կանխարգելիչ և հակահամաճարակային միջոցառումներ:

Հոդված 15. Կերի ու կերային հավելումներին արտադրության և շրջանառության փուլերում ընդգրկված կերի շղթայի օպերատորներին գրանցումը

1. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում կերի և կերային հավելումներին արտադրության և շրջանառության փուլերում գործառնություններ իրականացնող կերի շղթայի օպերատորներն իրենց կողմից կատարվող գործառնություններին և դրանց իրականացման տարածքներին մասին տեղեկատվությունն են տրամադրում կերի շղթայի օպերատորներին գրանցումն իրականացնող մարմնին:

2. Տեղեկատվությունը տրամադրվում է հետևյալ ժամկետներում`

- 1) օրենքն ու ժիմեջ մտնելու օրվա դրությամբ գործառնություններ իրականացնող իրավաբանական անձինք և անհատ ձեռնարկատերեր` օրենքն ու ժիմեջ մտնելու օրվան հաջորդող մեկ տարվա ընթացքում:
- 2) օրենքն ու ժիմեջ մտնելու օրվանից հետո գործառնություններ սկսող իրավաբանական անձինք և անհատ ձեռնարկատերեր` մինչև գործառնություններ սկսելը:

3. Գրանցման համար ներկայացվող տեղեկատվությունը պետք է պարունակի հետևյալ տվյալները`

- 1) կերի շղթայի օպերատորի անվանումը կամ անունը, ազգանունը.
- 2) գործունեության (գործառնության) տեսակը.
- 3) գործունեության իրականացման վայրը.
- 4) հարկվճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ).
- 5) պետական գրանցման համարը և անհատ ձեռնարկատիրոջ պետական հաշվառման համարը:

4. Ներկայացված տեղեկատվության տվյալներում տեղի ունեցած փոփոխության դեպքում այդ մասին կերի շղթայի օպերատորը յրացուցիչ տեղեկացնում է գրանցումն իրականացնող մարմնին` փոփոխությունը կատարելուց հետո` երեք օրվա ընթացքում:

5. Կերի շղթայի օպերատորը նշված տեղեկատվությունը գրանցումն իրականացնող մարմնին փոխանցում է առձեռն կամ փոստային առաքման կամ ֆաքսի կամ էլեկտրոնային փոստի կամ պաշտոնական էլեկտրոնային կայքում առցանց գրանցվելու միջոցով:

6. Կերի շղթայի օպերատորը գրանցված է համարվում սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված տեղեկատվությունը գրանցումն իրականացնող մարմնին փոխանցելու, իսկ առցանց գրանցվելու դեպքում` առցանց գրանցվելու պահից:

7. Ստացված տեղեկատվության հիման վրա գրանցումն իրականացնող մարմնին ստեղծում է կերի շղթայի օպերատորներին կողմից կատարվող գործառնություններին և դրանց իրականացման տարածքներին տեղեկատվական բազա:

Հոդված 16. Կերային հավելումներին, պրեմիքսներին, համակցված կերերին արտադրության և շրջանառության փուլերում ընդգրկված կերի շղթայի օպերատորներին գործունեության եզրակացության տրամադրումը

1. Լիազորմամբ կերային հավելումներին, պրեմիքսներին, համակցված կերերին արտադրության և շրջանառության փուլերում

րն դ գր կ վ ած կ երի շ ղ թ այ ի օ պե ր ա տո ր ն երի գ ո ր ծ ու ն ե ու թ յ ան հ ա մ ա ր տ ա յ ի ս է ե գ ր ա կ ա գ ու թ յ ու ն ։

2. Գ ո ր ծ ու ն ե ու թ յ ան ե գ ր ա կ ա գ ու թ յ ու ն ր տ ր վ ու մ է հ ե տ ն յ ա յ ժ ա մ կ ե տ ն ե ր ու մ`

1) ս ու յ ն օ ր ե ն ք ն ու ժ ի մ ե ջ մ տ ն ե յ ու օ ր վ ա դ ր ու թ յ ա մ ք գ ո ր ծ ո ղ կ երի շ ղ թ այ ի օ պե ր ա տո ր ն երի ն` օ ր ե ն ք ն ու ժ ի մ ե ջ մ տ ն ե յ ու օ ր վ ա ն հ ա ջ ո ր դ ո ղ մ ե կ տ ա ր վ ա ր ն թ ա գ ք ու մ .

2) ս ու յ ն օ ր ե ն ք ն ու ժ ի մ ե ջ մ տ ն ե յ ու օ ր վ ա ն ի ց հ ե տ ո ս տ ե դ ծ վ ած կ երի շ ղ թ այ ի օ պե ր ա տո ր ն երի ն` մ ի ն չ ն փ ա ս տ ա գ ի գ ո ր ծ ու ն ե ու թ յ ու ն ս կ ս ե լ ր ։

3. Կ երի շ ղ թ այ ի օ պե ր ա տո ր ի ն գ ո ր ծ ու ն ե ու թ յ ան ե գ ր ա կ ա գ ու թ յ ու ն տ ր ա մ ա դ ր ե յ ու հ ա մ ա ր գ ա ն ձ վ ու մ է պ ե տ ա կ ա ն տ ու ր ք` « Պ ե տ ա կ ա ն տ ու ր ք ի մ ա ս ի ն » Լ ե ո ն ա յ ի ն Ղ ա ր ա ք ա դ ի Հ ա ն ր ա պ ե տ ու թ յ ան օ ր ե ն ք ի ն հ ա մ ա պ ա տ ա ս ի ս ա ն ։

4. Ս ու յ ն հ ո ղ վ ած ի 3-ր դ մ ա ս ո վ ս ա հ մ ա ն վ ած գ ու մ ա ր ք գ ա ն ձ վ ու մ է գ ո ր ծ ու ն ե ու թ յ ան ե գ ր ա կ ա գ ու թ յ ու ն ս տ ա ն ա կ ու վ ե ր ա ք ե ր յ ա կ դ ի մ ու մ ն ե ր կ ա յ ա գ ն ե լ ու ց ա ո ա ջ ։

Հ ո ղ վ ած 17. Կ երի և կ եր ա յ ի ն հ ա վ ե յ ու մ ն երի ն եր մ ու ծ ու մ ք, ս ր տ ա հ ա ն ու մ ք և տ ա ր ա ն ց ի կ փ ո խ ա դ ր ու մ ք

1. Ն ե ր մ ու ծ վ ո ղ կ եր ք պ ե տ ք է ք ա վ ա ր ա ր ի կ երի ան վ տ ա ն գ ու թ յ ու ն ր կ ա ր գ ա վ ո ր ո ղ ի ր ա վ ա կ ա ն ա կ տ ե ր ի պ ա հ ա ն ջ ն ե ր ք, ո ր ո ն ք մ ի ջ ա գ գ ա յ ն ո ր ե ն ճ ա ն ա չ վ ած է ն ա ո ն վ ա գ ն ո ր պ ե ս հ ա մ ա ր ժ ե ք կ ա մ ն ե ր մ ու ծ ո ղ և ս ր տ ա հ ա ն ո ղ ե ր կ ր ն երի փ ո խ հ ա մ ա ձ ա յ ն ե ց վ ած պ ա հ ա ն ջ ն երի ն ։

2. Ս ր տ ա հ ա ն վ ո ղ կ եր ք պ ե տ ք է ք ա վ ա ր ա ր ի ս ր տ ա դ ր ո ղ և մ ի ջ ա գ գ ա յ ն ո ր ե ն ր ն դ ու ն վ ած պ ա հ ա ն ջ ն եր ք, ի ն չ պ ե ս ն ա ն ն ե ր մ ու ծ ո ղ ե ր կ ր ի պ ա հ ա ն ջ ն եր ք, ե թ ե դ ր ա ն ք ն ե ր կ ա յ ա գ վ ե յ է ն ։

3. Վ տ ա ն գ ա վ ո ր կ եր ք կ ա ր ո ղ է ս ր տ ա հ ա ն վ ե յ մ ի ա յ ն ն ե ր մ ու ծ ո ղ ե ր կ ր ի յ ի ա գ ո ր մ ա ր մ ն ի թ ու յ յ տ վ ու թ յ ա մ ք, ե թ ե ն ա խ ա պ ե ս ի ր ա գ ե կ վ ե յ է շ ու կ ա յ ա հ ա ն մ ա ն հ ն ս ր ա վ ո ր ու թ յ ու ն ր ք ա գ ա ո ղ պ ա տ ճ ա ո ն երի և հ ա ն գ ա մ ա ն ք ն երի մ ա ս ի ն ։

Հ ո ղ վ ած 18. Կ երի ան վ տ ա ն գ ու թ յ ան պ ե տ ա կ ա ն վ եր ա հ ս կ ո ղ ու թ յ ու ն ք

1. Ս ր տ ա դ ր ու թ յ ան և շ ր ջ ա ն ա ո ու թ յ ան ք ո լ ո ր փ ու լ ե ր ու մ կ երի ան վ տ ա ն գ ու թ յ ան պ ե տ ա կ ա ն վ եր ա հ ս կ ո ղ ու թ յ ու ն ն ի ր ա կ ա ն ա գ վ ու մ է յ ի ա գ ո ր մ ա ր մ ի ն ր ։

2. Պ ե տ ա կ ա ն վ եր ա հ ս կ ո ղ ու թ յ ու ն ն ի ր ա կ ա ն ա գ վ ու մ է`

1) կ երի և կ եր ա յ ի ն հ ա վ ե յ ու մ ն երի ս ր տ ա դ ր ու թ յ ան և շ ր ջ ա ն ա ո ու թ յ ան փ ու լ ե ր ու մ օ գ տ ա գ ո ր ծ վ ո ղ տ ե դ ա լ ո խ ա մ ա ն մ ի ջ ո ց ն երի, ս ր տ ա դ ր ա մ ա ս երի, պ ա հ ե ս տ ա յ ի ն և ա յ լ տ ա ր ա ձ ք ն երի ն ո ր մ ա տ ի վ ի ր ա վ ա կ ա ն ա կ տ ե ր ո վ ն եր կ ա յ ա գ վ ո ղ պ ա հ ա ն ջ ն երի ն և կ ա ն ո ն ն երի ն հ ա մ ա պ ա տ ա ս ի ս ա ն ու թ յ ան ն կ ա տ մ ա մ ք .

2) կ երի ս ր տ ա դ ր ու թ յ ան հ ա մ ա ր օ գ տ ա գ ո ր ծ վ ո ղ հ ու մ ք ի ն, ջ ր ի ն, օ ժ ա ն դ ա կ ն յ ու թ երի ն, կ եր ա յ ի ն հ ա վ ե յ ու մ ն երի ն և վ եր ա մ շ ա կ վ ած կ երի ն ն ո ր մ ա տ ի վ ի ր ա վ ա կ ա ն ա կ տ ե ր ո վ ն եր կ ա յ ա գ վ ո ղ պ ա հ ա ն ջ ն երի և պ ա հ մ ա ն պ ա յ մ ա ն ն երի ն ն եր կ ա յ ա գ վ ո ղ պ ա հ ա ն ջ ն երի ա պ ա հ ո վ մ ա ն ն կ ա տ մ ա մ ք .

3) տ ե խ ն ո յ ո գ ի ա կ ա ն հ ր ա հ ա ն գ ն եր ու մ ա մ ր ա գ ր վ ած տ ե խ ն ո յ ո գ ի ա կ ա ն ս ար ք ա վ ո ր ու մ ն երի և տ ե խ ն ո յ ո գ ի ա կ ա ն գ ո ր ծ ե յ ա կ ա ր գ երի (ո ե ժ ի մ ն երի) ա պ ա հ ո վ մ ա ն ն կ ա տ մ ա մ ք .

4) ա խ տ ա հ ա ն ո ղ ն յ ու թ երի և կ ր ծ ո ղ ն երի ու վ ն ա ս ա տ ու ն երի դ ե մ պ ա յ ք ա ր ի մ ի ջ ո ց ն երի օ գ տ ա գ ո ր ծ մ ա ն ր ն եր կ ա յ ա գ վ ո ղ պ ա հ ա ն ջ ն երի և դ ր ա ն ց պ ա հ մ ա ն պ ա յ մ ա ն ն երի ա պ ա հ ո վ մ ա ն ն կ ա տ մ ա մ ք .

5) մ ա կ ն ջ մ ա ն ք ն եր կ ա յ ա գ վ ո ղ պ ա հ ա ն ջ ն երի ա պ ա հ ո վ մ ա ն ն կ ա տ մ ա մ ք .

6) օրենքով նախատեսված այլ գործընթացներին կատարվում ։

3. Կերի անվտանգություն և կատարվում պետական վերահսկողություն և ներքին անվտանգություն է «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում ստեղծված կարգի կարգավորման և անցկացման մասին» օրենքով սահմանված կարգով ։

Գ Լ ՈՒ Խ 3

ԿԵՐԻ ԵՎ ԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՎԵԼՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՓՈՒԼ ԵՐՈՒՄ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԿԵՐԻ ՇՂԹԱՅԻ ՕՊԵՐԱՏՈՐՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 19. *Կերի և կերային հավելումներին արտադրության և շրջանառության փուլերում գործառնություններին ներքին անվտանգության և ծառայություններ մատուցող կերի շղթայի օպերատորներին իրավունք և պարտականություններ*

1. Կերի և կերային հավելումներին արտադրության և շրջանառության փուլերում գործառնություններին ներքին անվտանգության և ծառայություններ մատուցող կերի շղթայի օպերատորներին իրավունք ունեն`

1) յի ազդու մարմնից ստանալու կերի անվտանգության ապահովման ռազմա-տնտեսական անվտանգության, ինչպես նաև կերի և կերային հավելումներին արտադրության և շրջանառության փուլերում գործառնություններին վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկատվություն և խորհրդատվություն ։

2) վերադասության կամ դատական կարգով բողոքարկելու յի ազդու մարմնի, յի ազդու մարմնի և վերահսկողություն ներքին անվտանգության տեսուչի գործողությունները և որոշումները ։

2. Կերի շղթայի օպերատորն օրենքով սահմանված կարգով պատասխանատվություն է կրում արտադրության փուլում վտանգավոր կերթողարկելու համար ։

3. Վտանգի աղբյուրը վերացնելու ուղղությամբ կիրառվող միջոցառումները կերի շղթայի օպերատորն ներքին անվտանգության միջոցներին հաշվին ։

4. Կերի շղթայի օպերատորն պարտավոր է`

1) ապահովել կերի և կերային հավելումներին արտադրության և շրջանառության փուլերը, ինչպես նաև մատուցվող ծառայություններին հետ կապված գործառնությունները կարգավորող իրավական ակտերի պահանջներին կատարումը ։

2) ապահովել, որ կերի և կերային հավելումները յին են անվտանգ, ոչ կեղծ, համապատասխան են դրան պատասխան և որակին, բավարարեն պետական ընդհանուր, փաթեթավորման և երկայացվող պահանջները ։

3) սննդի համար նախատեսված կենդանիների կերակրման ժամանակ միջոցառումներ ձեռնարկել կերում կենսաբանական, քիմիական և ֆիզիկական աղտոտիչներին առկայությունը կանխելու կամ նվազագույնի հասցնելու ուղղությամբ ։

4) տրամադրել սույն օրենքով նախատեսված անհրաժեշտ փաստաթղթեր, ապահովել յի ազդու մարմնի տեսուչներին մուտք համապատասխան արտադրամասեր, անվճար տրամադրել փորձաքննություն և անհրաժեշտ նմուշներ ։

5) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության սահմանած ժամանակացույցի համաձայն` ՎՎՀ ԿԿ համակարգերի

ն եր դ ր մ ան վ եր ար եր յ ալ տեղ ե կ ատվ ու թ յ ու ն ն եր կ այ աց ն ե յ յ ի ազ ո թ մ ար մ ի ն .

6) ո ի ս կ ի վ եր յ ու ծ ու թ յ ան ն պատակ ո վ յ ի ազ ո թ մ ար մ ն ի ն տր ամ ադ ր ե յ տվ յ ալ ն եր վ տան գ ալ ո թ կ եր ի հ ե տազ ծ ե լ ի ու թ յ ու ն ը ո թ ո շ ե լ ու հ ամ ար .

7) ի ր ե ն ց գ ո թ ծ ու ն ե ու թ յ ան ր ն թ աց ք ու մ ապահ ո վ ե յ շ ը ջ ա կ ա մ ի ջ ալ այ ր ի պ ա շ տ պ ան ու թ յ ու ն ր :

Գ Լ ՈՒ Խ 4

ԵԶՐԱՓՄԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հ ն դ վ ա ծ 20. Պատասխանատվությունը սույն օրենքի խախտման համար

Սույն օրենքի դրույթները խախտողները կրում են պատասխանատվություն օրենքով սահմանված կարգով:

Հ ն դ վ ա ծ 21. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

2. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո ուժը կորցրած ճանաչելի «Անասնակերի մասին» Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության 2011 թվականի հոկտեմբերի 26-ի ՀՕ-57-Ն օրենքը:

3. «Անասնակերի մասին» Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության 2011 թվականի հոկտեմբերի 26-ի ՀՕ-57-Ն օրենքի համաձայն (ի կատարումն) րնդունված իրավական ակտերը գործում են այնքանով, որքանով չեն հակասում սույն օրենքին:

**Լ ԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ Հ ԱՆՐԱՊԵՏ ՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ**

Բ. ՄԱՀԱԿՅԱՆ

Հ Ի Մ Ն Ա Վ Ո Ր ՈՒ Մ

**«ԿԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» Լ ԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ Հ ԱՆՐԱՊԵՏ ՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ
ՆԱԽԱԳԾԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ**

Անհրաժեշտությունը

«Կերի մասին» Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության կերի անվտանգության ոլորտի օրենսդրությանը Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրության համապատասխանեցման պահանջով, կերի անվտանգության բնագավառի միջազգային՝ ընդունված և կիրառվող պահանջներին ներդրմամբ, որն անմիջականորեն կնպաստի սննդամթերքի անվտանգության ապահովման գործունեության

կազմակերպմանը և իրականացմանը: Նախագիծն իր մեջ ներառում է նոր հասկացություններ, մեկնաբանություններ: Առանձին հոդվածներով սահմանվում են Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության լիազորությունները, կերի շրջայի օպերատորների իրավունքները և պարտականությունները:

Ընթացիկ իրավիճակը և խնդիրները

Ներկայումս խնդիր է առաջացել գործող «Անասնակերի մասին» Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքը Հայաստանի Հանրապետության կերի մասին օրենսդրությանը համապատասխանեցնելու, կերի անվտանգության ոլորտը, որպես մեծ բնագավառ պատկերացնելու, անվտանգության ապահովումն իրականացնելու և դրան կատարման հսկման և ինքնահսկման համակարգեր կիրառելու անհրաժեշտությունը:

Նախագիծը մշակման գործընթացում ներգրավված անձինք

Նախագիծը մշակվել է Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության անդամ թերթի անվտանգության պետական ծառայության աշխատակազմի և գյուղատնտեսության նախարարության աշխատակազմի իրավաբանական բաժնի կողմից:

Անկախ վնասագրողները

Նախագիծը ընդունման դեպքում կերի շրջայում գործունեություն անվտանգության բնագավառը կլինի ավելի ապահով, վերահսկվող, կերի արտադրությունը, մշակմամբ, վերամշակմամբ, մակնշմամբ, պահմամբ, տեղափոխմամբ, իրացմամբ գրավող կերի շրջայի օպերատորները ավելի ուշադրություն կդարձնեն կերի անվտանգության և դրանց ապահովումն իրականացնող իրավականակտերի պահանջներին կատարմանն կատարմամբ:

Այլ տեղեկություններ

«Կերի մասին» Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի նախագիծը սահմանված կարգով դրվել է հանրային քննարկման Լեռնայի Ղարաբաղի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության պաշտոնական կայքէջում: Սահմանված ժամկետներում առաջարկություններ կամ դիտողություններ չեն ստացվել:

**Լ Ղ Հ Գ Յ ՈՒ Ղ Ա Տ Ն Տ Ե Ս ՈՒ Թ Յ Ա Ն
Ն Ա Ռ Ա Ր Ա Ր**

Ա Ս Խ Ո Յ Ա Ն

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք

**«ԿԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ
ՆԱԽԱԳԾԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՄՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ
ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐՈՒՄ ԾԱԽՍԵՐԻ ԵՎ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐԻ ԷԱԿԱՆ
ԱՎԵԼ ԱՅՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՄՆՎԱԶԵՑՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

«Կերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի նախագծի ընդունումը պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի բյուջեում ծախսերի և եկամուտների էական ավելացում կամ նվազեցում չի պահանջում:

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք

**«ԿԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ
ՆԱԽԱԳԾԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ԱՅԼ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ
ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԲԱՅ ԱԿՍՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ**

«Կերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի նախագծի ընդունումը այլ իրավական ակտերի ընդունմանն հրաժեշտությամբ կարող է լինել:

ԼՂՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ

ԱՍԽՈՅ ԱՆ

**ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
«ԿԵՐԻ ՍԱՄԻՆ» ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ
ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

«Կերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ առաջարկություններ և դիտողություններ չկան:

ԼՂՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻ ՊԵՏ